

си здраве и на това на близките си. Респондентите, които декларират, че живеят в интегрирани квартали, по-често имат завършено основно и средно образование, а жителите на изолираните махали в по-голямата си част са (функционално) неграмотни или с начално образование.

Домакинствата в изолираните квартали са с повече членове – средно над 5. Тези, които заявяват, че живеят при добри хигиенни условия в интегрирани квартали, са средно с по 4,3 членове. Увеличаването на броя на членовете в домакинствата се корелира с влошаване на хигиенните условия дори в интегрираните квартали. Средният брой на членовете на домакинствата с лоши хигиенни условия в интегрираните махали е 5,03.

Две трети от респондентите (почти изцяло тези, които живеят в „интегрирани“ махали) са заявили, че имат достъп до здравни и социални услуги в квартала, в който живеят. Тези данни не противоречат на казаното по-горе за постепенната деинституционализация на ромските махали. Респондентите просто ползват услугите в медицинските заведения на градовете (или селата), в които живеят, а тези заведения често не са много отдалечени, особено в по-малките градове.

Една от най-негативните промени в живота на ромите в България е **засилването на пространствената сегрегация в общността**. Пространствената сегрегация не означава само влошаване на жилищните условия и качеството на живот за изолираните. Тя силно затруднява намирането на работа и по този начин допринася за задълбочаването на бедността. Но една от най-тежките ѝ последици е свързана с влошените условия за социализация на децата и младите хора. Във все по-голяма степен подрастващите престават да свързват живота си с ежедневна упорита работа в публично организирани институции за производство на стоки и услуги, от които са изключени значителна част от жителите на обособените квартали. Те не успяват да развият умения за работа с институциите, което задълбочава изолацията на общността. Нараства делът на родителите, които не са в състояние да предадат на младите хора ценностите, нормите и моделите на поведение на макрообществото. В гетата се завръщат